

Ansvarig utgivare: Sture Lestander
Redaktion: Jan-Åke Stern, Martti Kaalikoski, Gunnel Lidberg

Enklare, rakare och snabbare!

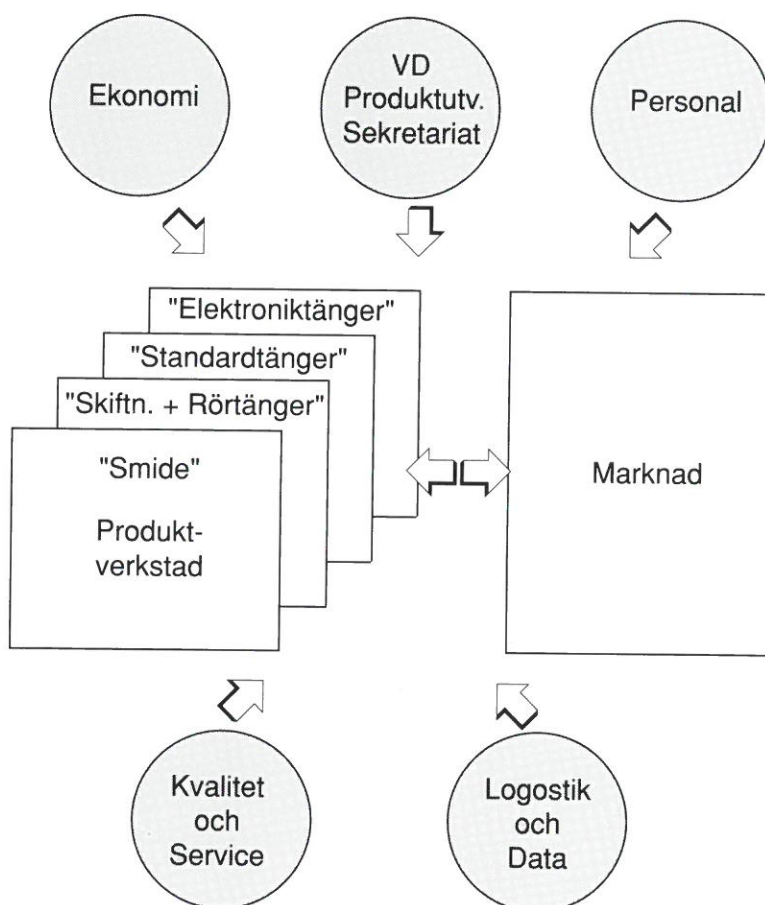
Efter avslutade förhandlingar har en ny PC-organisation fastställts att gälla från och med 920501. Den nya organisationen är tänkt att fungera med hög grad av målstyrning och tar sikte på långtgående decentralisering av ansvar och befogenheter. Avsikten är att den nya organisationen ska medge arbetsformer som är enklare, rakare och snabbare!

Som framgått av tidigare information gäller den nya PC-organisationen i Enköping formellt från och med 920501. Övergång till den nya organisationen sker dock i vissa fall successivt. Gamla funktioner och arbetsuppgifter ska antingen avvecklas eller överföras, vissa medarbetare ska tillföras nya arbetsuppgifter och behöver utbildning/träning. System och rutiner ska anpassas. Den detaljerade planeringen av hur övergång ska ske från den gamla till den nya organisationen pågår för fullt.

Sid 2

PC TÄNGER

Ny organisation från och med 920501:

Den nya PC-organisationen innehåller fyra produktverkstäder och en marknadsfunktion samt ett antal serviceenheter.

Händer framöver

Av sammanställningen nedan framgår olika händelser som inträffar under april - maj:

22-23 april

Kvalitetsrevision

23 april

AB Sandvik Bahcos styrelse sammanträder.

6-8 maj och 20-22 maj

I maj kommer återigen 1:a årsklassen på gymnasieskolans IN-linje hit på sin arbetsplatsförlagda utbildning. Som under tidigare år är det *arbetsmiljö* som eleverna får stifta bekantskap med. Handledare för utbildningen är Ella Borg och Göstha Johanson. Eleverna kommer i två grupper och är hos oss under tre dagar vecka 19 och 21.

8 maj

Besök av Lantbruksuniversitetet

9 maj

J P Johansson-Sällskapet bildas

11 maj

Landshövding Hans Alsén med flera besöker specialutställningen.

16 maj

"Öppet Hus" klockan 10.00 - 14.00.

17 maj

Skiftnyckelns Dag klockan 15.30-20.00 på Enavallen.

18 maj

Besök av eleverna på Konstfacks Industridesign-linje, Stockholm.

22 maj

Besök från Industriskolan på ABB Stal i Finspång.

26 maj

Besök av 2:a årskursens tekniker på Eksjö Gymnasium.

Ny PC-organisation

Den nya organisationen är tänkt att fungera med hög grad av målstyrning och tar sikte på långtgående decentralisering av ansvar och befogenheter och ska medge arbetsformer som är enklare, rakare och snabbare!

Decentralisering

En av ledstjärnorna i den nya organisationen är decentralisering av ansvar och befogenheter. En annan ledstjärna är målstyrning. De olika delarna av verksamheten ska ha tydliga arbetsmål. Verksamhetsresultaten kommer att följas upp med hjälp av bland annat olika nyckeltal. Antalet beslutsnivåer är färre i den nya organisationen. Kommunikation och beslutsfattande ska därmed bli enklare, rakare och snabbare. De olika funktionerna har tillförts de resurser som behövs för att arbeta med hög grad av självständighet.

Produktverkstäderna

PC-organisationen innehåller fyra produktverkstäder, en för smide, en för skiftnycklar och rörtänger, en för standardtänger och en för elektronik-tänger. Varje produktverkstad har i den nya organisationen tillförts de resurser och den kompetens som behövs för att ta ett självständigt ansvar inom följande områden:

- * Ledning
- * Produktionsteknik
- * Konstruktion
- * Tillverkning
- * Planering och inköp
- * Löneteknik
- * Förebyggande och avhjälpande underhåll.

Produktverkstäderna har till uppgift att utveckla, vårda, tillverka och enligt uppjord plan leverera produkter till distributionscentralen. Verksamheten ska drivas med sikte på rätt produktkvalitet och bästa möjliga ekonomiska resultat.

Marknadsfunktionen

Marknadsfunktionen ansvarar för att produkterna marknadsförs på bästa möjliga sätt till säljbolagen. Inom marknadsfunktionen inrättas tre produktchefsbefattningar, en för skiftnycklar och rörtänger, en för standardtänger och en för elektronik-tänger.

Dessa produktchefer kommer att vara "bryggan" mellan marknaden och tillverkningen.

Servicefunktioner

PC-organisationen innehåller också vissa servicefunktioner, till exempel logistik, kvalitet och service, ekonomi och personal. Dessa funktioner har till uppgift att till lägsta möjliga kostnad tillhandahålla den service som produktverkstäderna och marknadsfunktionen efterfrågar. Avsikten är att den interna servicen i högre grad än tidigare ska vara behovsstyrd.

Viktigare nyheter

PC-organisationen som träder i kraft inom kort innehåller följande viktiga nyheter:

* Funktioner för konstruktion och inköp tillförs respektive produktverkstad.

* Avdelningen för verktygstillverkning/skärpning överförs från driftservice till produktverkstad "Skiftnycklar".

* Inom marknadsfunktionen inrättas produktchefsbefattningar för skiftnycklar, standardtänger och elektronik-tänger.

* Dataenheten överförs från ekonomi till logistik.

* Produktverkstäderna och logistikfunktionen placeras organisatoriskt direkt under VD.

* En resursgrupp för underhållsservice (mek och el) inrättas och överförs tillsammans med förråd- och kontorsservice från tidigare driftservice till funktionen "Kvalitet och Service".

* Under VD placeras en fastighetsfunktion, som ska svara för fastighets-service, uthyrning av lokaler samt den yttre miljön.

* Under VD inrättas också en funktion för produktutveckling.

* Ett särskilt sekretariat inrättas och ska ge service åt VD, produktverkstäder, logistik, kvalitet och service samt ekonomi.

Gamla och nya organisationen

Av sammanställningen på sidan 3 framgår i stort den gamla och den nya organisationen vad gäller fördelning av olika funktioner och ansvarsområden.

"Gamla" organisationen

"Nya" organisationen

VD	Teknik	Inköp "råmaterial"		
		Smedja	Smide	
			Stansverkstad	
		Skiftnyckel- verkstad	Skiftnycklar	
			Rörtänger	
		Tänger och Yrkesverktyg	Tänger	
			Stämjärn	
			Yrkessaxar	
		Konstruktion	Produkter	
			Verktyg	
		Driftservice	Mek/elunderhåll	
			Styr o regler	
			Fastighet	
			Verktygsskärpning	
			Förråds- o kontorservice	
	Affärsområde "Tänger"	Marknad		
		Teknik		
		Ekonomi		
		BFO, Nogent		
	Marknad	Produktutveckling		
		Produktchef Skiftnycklar		
		Produktchef Bahco-tänger		
		Exportförsäljning		
		Marknadskommunikation		
		Logistik	Huvudplanering	
			Order/spedition	
			Lager	
		Inköp	Köpprodukter	
			Interna leveranser	
	Kvalitet	Kvalitetssäkring		
		Kontroll		
		Laboratorium		
Ekonomi	Affärs- redovisning	Budget		
		Redovisning		
		Reskontra		
		Kassa		
	Produktions- redovisning	Redovisning		
	Kalkylering			
	Data			
Personal	Rekrytering/omplaceringar/anpassning			
	Information			
	Löneadministration			
	Bahcomaten			
	Företagshälsovård			
	Växel/reception			

Smide	Produktverkstad "Smide" 1)	VD
Stansverkstad		
Skiftnycklar	Produktverkstad "Skiftnycklar" 1)	
Rörtänger		
Verktyg/skärpning		
Standardtänger	Produktverkstad "Standardtänger" 1)	
Stämjärn 2)		
Yrkessaxar 3)		
	Produktverkstad 1) "Elektroniktänger"	
Produktchef Skiftnycklar	Marknad	
Produktchef Stand.tänger		
Produktchef Elektroniktä		
Marknadssupport		
Exportförsäljning 4)	Logistik	
Kapacitetsplanering		
Data		
Order/sped/lager 5)	Kvalitet och service	
Kvalitetssäkring		
Laboratorium		
Underhåll/service		
Förråd/kontorservice	Ekonomi	
Ekonomistyrning		
Redovisning		
Kassa/reskontra	Personal	
Rekr/anpassn/rehab		
Information		
Löneadministration		
Bahcomaten		
Växel/reception		
Företagshälsovård 6)		
Produktutveckling		
Sekretariat		
Fastighetsservice	Fastighet	
Lokaluthyrning		
Yttre miljö		

Anmärkningar

1. Produktverkstäderna har funktioner för produktionsteknik, konstruktion, tillverkning, planering och inköp, löneteknik samt förebyggande och avhjälpande underhåll.
2. Beträffande stämjärn görs för närvarande marknadsundersökning. Beslut rörande framtida tillverkning fattas senare.
3. Tillverkningen av plåtsaxar upphör andra halvåret 1992.
4. Exportförsäljningen överförs senare under 1992 till särskilda säljbolag.
5. Enligt föreliggande planer ska centrallagret överföras till distributionscentralen i Sandviken i slutet av 1992.
6. Planer finns att under 1992 förändra driftsformen för företagshälsovården genom övergång till gemensam företagshälsovårdscentral.

PC-organisationen tar form

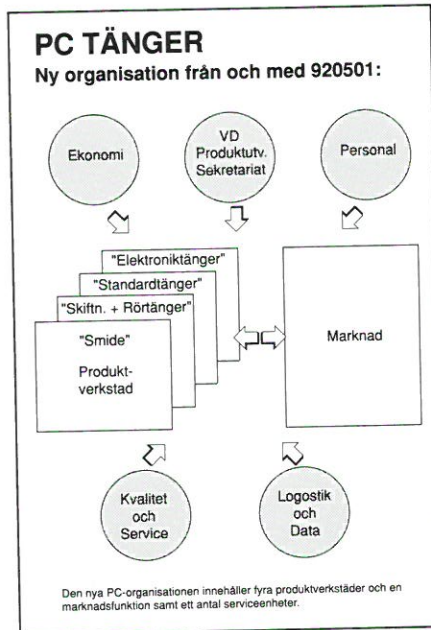
Sandvik Bahco i Enköping är under omvandling, från tidigare moderbolag i Bahco Verktyg-koncernen till produktcenter för skiftnycklar och tänger inom AB Sandvik Saws and Tools. Omvandlingen berör flertalet funktioner inom företaget och påverkar direkt eller indirekt många anställda. Förhandlingar mellan företagsledningen och de fackliga organisationerna har i omgångar förts under perioden december - mars. Den senaste förhandlingsomgången, som gällde främst PC-organisationen och bemanningen av tjänstemannabefattningar, slutfördes den 30 mars. Påföljande dag, tisdagen den 31 mars, genomfördes såväl individuella som gruppvisa informationer. Med utgångspunkt från sju frågor, beskrev Sture Lestander bakgrunden och gav sin syn på framtiden.

1. Vad har hänt sedan Sandvik tog över?

- Sedan förvärvet i oktober -91 har den gamla Bahco Verktyg-koncernen uppdelats i två produktcenter, ett för skiftnycklar och tänger (Enköping) och ett för skruvmejslar och fasta nycklar (Wuppertal och Hasborn). Vidare har Bahco Verktyg-koncernens säljbolag i Europa samordnats med motsvarande säljbolag inom Saws and Tools. Ett av säljbolagen, Sandvik Bahco Norden, har flyttats från Kista till Enköping, framhöll Sture.

2. Hur går verksamheten i Enköping?

- Verksamheten i Enköping resulterade 1991 i betydande förluster till följd av främst stora volymminskningar. Under det gångna året vidtog ett antal åtgärder för att anpassa resurser och kostnader till den lägre volymen. Verksamheten visar för de första månaderna 1992 ett svagt men dock positivt resultat. Vidare kan vi glädja oss åt en bra leveransservice på skiftnycklar och elektroniktänger,

medan problemen med standardtänger inte lösts fullt ut ännu, påpekade Sture Lestander.

3. Varför ny organisation igen?

Sture Lestander uttryckte inledningsvis förståelse för att en viss trötthet kan råda vad gäller omorganisationer, men poängterade: - Ingen organiserar om för skojs skull. Redan vid Sandviks förvärv av Bahco-gruppen uttrycktes avsikter med köpet. En samordning ska ur helhetssynpunkt ge fördelar. Enköpings-verksamhetens omvandling från moderbolag i en koncern till produktcenter inom Sandvik Saws and Tools innebär en rad ändrade förutsättningar. Det gäller anpassning till försäljningsorganisationen, koncentration på produktgrupperna "Skiftnycklar" och "Tänger", användning av den "motorväg" som lager och distributionssystemet utgör, satsning på decentralisering av ansvar och befogenheter, borttagande av vissa koncernfunktioner samt förenkling av administrationen.

4. Hur ser organisationen ut?

- Som modell för PC-organisationen står "Anderssons Mekaniska

Verkstad". En sådan verkstad har precis de resurser som krävs för att vårda ett givet produktsortiment. Resurserna är inte för stora men ej heller för små. Alla inom verkstaden vet vad som väntas av dem och hjälps åt att tillgodose kundernas behov. Verksamheten i Enköping ska bygga på två "starka ben", nämligen tillverkning och marknad. Utvecklingen och tillverkningen av produkterna ska ske i fyra produktverkstäder med eget ansvar för verksamheten. För att tillgodose produktverkstädernas och marknadsfunktionens behov av uppbackning och stöd finns serviceenheter, som "säljer" efterfrågade tjänster, berättade Sture.

5. Vad betyder den förändrade organisationen för oss?

- Tiden med osäkerhet och oro är över för de flesta. Vi kan nu koncentrera oss på att tillverka och sälja skiftnycklar, rörtänger, standardtänger och elektroniktänger. Vi kan också gå vidare med decentraliseringen av ansvar och befogenheter. Det betyder kortare beslutsvägar, men också breddning av arbetsinnehåll för många. Vi kommer också att arbeta för förenkling av administrationen. Till följd av de ändrade förutsättningarna och den nya organisationen kommer antalet tjänstemannabefattningar vid årsskiftet 1992/93 att minska med cirka 20. Av dessa tjänstemän kommer 15 att varslas om uppsägning. Utöver dessa uppsägningar kommer ett antal tjänstemän att beröras av omplaceringar eller förändrade arbetsuppgifter. Genom aktuella åtgärder kan vi öka vår effektivitet och konkurrenskraft, fastslog Sture.

6. Frågor med aktualitet?

Under genomgången berörde Sture Lestander ett antal frågor av hög aktualitet. Vad händer med stämjärnen? Plåtsaxarna? Lagret? Företagshälsövården?

- Vad gäller stämjärnen har PC Hand Tools i Bollnäs påbörjat en un-

dersökning av stämjärnsmarknaden. Ifråga om den framtida tillverkningen av stämjärn gäller något av följande tre huvudalternativ:

1. Alla stämjärn i Bahco- respektive Sandvik-sortimentet tillverkas i Enköping.

2. Alla stämjärn tillverkas utanför Enköping.

3. Alla stämjärn smids i Enköping men färdigställs på annan ort. .

- Plåtsaxar tillverkas i såväl Enköping som Saws and Tools fabrik i Frankrike. Allt talar för att plåtsax-tillverkningen kommer att koncentreras till Frankrike och att tillverkningen i Enköping avvecklas under senare delen av 1992. Däremot kommer tillverkningen av bult- och kabelsaxar att vara kvar i Enköping.

- Lager- och distributionssystemet inom Sandvik Saws and Tools har två lagerpunkter i Europa. En i Sandviken för den nordiska marknaden och en i Holland för Europa-marknaden. Enligt föreliggande planer ska merparten av Bahco-lagret flyttas till Sandviken och en del till lagret i Helmond. Arbetet med att förbereda en sådan flyttning har inletts och många frågor måste lösas innan flyttningen kan genomföras.

- Företagshälsovård ska vi ha, konstaterade Sture. Däremot är driftformen för Företagshälsovården under diskussion. Anledningen härtill är att antalet anställda i Enköping sjunkit kraftigt de senaste åren. Därmed har underlaget för Företagshälsovården minskat och kostnaderna skjutit i höjden. Vi för diskussioner med två företagshälsovårdscentraler i Enköping för att utvärdera möjligheterna till samarbete.

7. Vad händer den närmaste tiden?

- Den nya organisationen träder i kraft formellt 920501. Under en övergångstid måste vi leva både med den gamla och nya organisationen. Till sammans har vi en rad intressanta och viktiga uppgifter framför oss. Vi ska till exempel utveckla produktverkstädernas organisation och arbetsätt, vi ska se över administrativa system och rutiner med sikte på förenklingar och vi ska också arbeta vidare med teknikutveckling inom områdena smide och tänger. Sist men inte minst ingår också produktutvecklingen som en viktig del i vår satsning för framtiden, avslutade Sture Lestander.

Dålig sjuk-anmälan?!

Från årsskiftet gäller nya regler beträffande sjuklön och sjukanmälan. Nu har det nya systemet fungerat några månader och erfarenheterna är både goda och - i några fall - dåliga.

Sjukanmälan fungerar

I mer än 90 % av sjukfallen fungerar sjukanmälan på avsett sätt. Vid sjukdom tar den anställde omgående kontakt med avlöningskontoret på "sjuktelefon" 228 00. På dagtid svarar Gurli Blomberg eller Lillemor Ericsson. På icke kontorstid görs sjukanmälan till en telefonsvarare.

Avlöningskontoret registrerar sjukanmälan, meddelar berörd avdelning angående sjukfallet samt skickar ett bekräftelsebrev och blanketten "sjukförsäkran" till den sjuke.

Fungerar dåligt

Även om det mesta i frågan om sjukanmälan fungerar bra så finns det tyvärr undantag. Trots att undantagen

är relativt få, finns det anledning att uppmärksamma dem. Här är ett par "typfall", som inte bör inträffa fler gånger.

"Jag glömde ringa ..."

Det händer (dessbättre inte så ofta) att medarbetare inte kommer till jobbet som vanligt. Efter en stunds väntan brukar vanligen berörd arbetsledare med oro (?) ringa hem till medarbetaren. Och då händer det ibland att svaret blir "Jag har glömt bort att göra sjukanmälan ...".

Slutsats: Sjukanmälan görs på telefon 228 00 snarast möjligt efter konstaterad sjukdom!

"Det står ju på kortet ..."

Vid några tillfällen har anställda insjuknat under arbetstid. Innan man har gått hem för att kurerat sin sjukdom, har närmaste chef och arbetskamrater informerats "Jag är så himla dålig...". Javisst, gå hem och krya på Dig, säger såväl chef som kolleger. Ingen, vare sig den sjuke, arbetskamraterna eller chefen tänker på sjukanmälan. Vi kanske tänker "Det står ju på kortet...". De glömmar då bort att det kan dröja 1-2 veckor innan stämpelkortet kommer till avlöningskontoret.

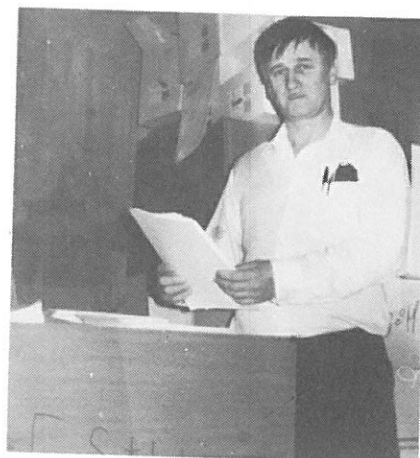
Slutsats: Gör **alltid** sjukanmälan till avlöningskontoret omgående när Du blir sjuk.

Papper till Estland

Bernt Berglund, ansvarig för kontorsmaterialförrådet och som jobbat aktivt med att jaga "gammalt papper":

-Det är mycket papper som egentligen skulle kastas nu när vi har bytt företagsnamn. Nu skär vi istället bort det gamla firmamärket och skickar pappret till Estland, där det råder stor brist på bland annat papper. En sändning har redan gått iväg och ytterligare en går i maj.

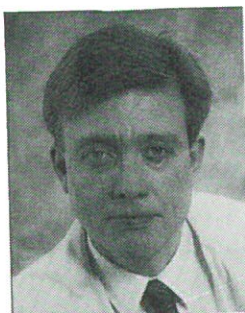
Bernt Berglund har just vägt en pall med papper - 450 kg - som ska vidare till Estland.

Vi presenterar

Nordiska Försäljningsbolaget

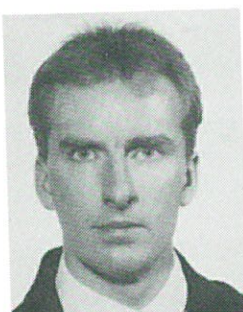
Sandvik Bahco Norden AB har funnits här i Enköping en tid nu och många av oss har sett nya ansikten i korridorerna. Här följer en presentation av samtliga anställda, även de säljare som är stationerade ute i landet.

Per Törnell
VD
Enköping

K-A Forsgren
Försäljningschef
Enköping

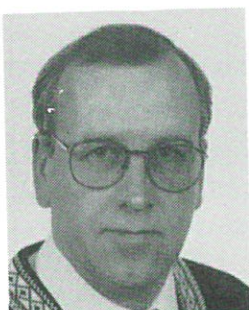
Mikael Brelin
Marknadschef
Enköping

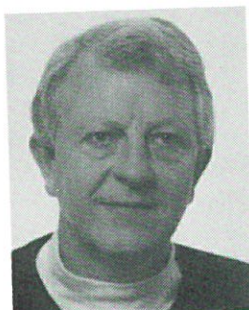
Rolf Edorsson
Produktansvarig
Handverktyg och
Trädgård, Enköping

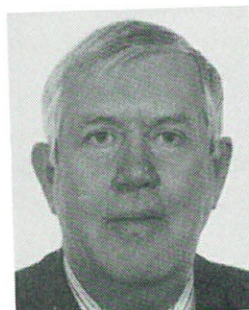
Alf Cederudd
Produktansvarig
Bahco
Enköping

Kjell Aminder
Produktspecialist
Enköping

Tage Larsson
Produktspecialist

Esbjörn Röjd
Produktspecialist

Distriktschefer

Stig Artursson
Skog - Norra Sverige

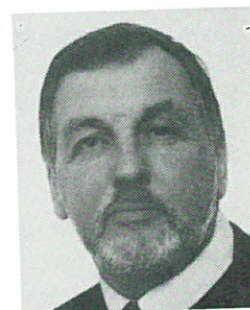
Göran Persson
Skog - Mellansverige

Jan Johansson
Skog - Södra Sverige

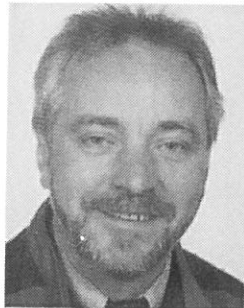
Tommy Hellberg
Norra Sverige

Ulf Olsson
Norra Sverige

Rune Adelhag
Östra Sverige

Per Ahlqvist
Östra Sverige

Tony S:t Cyr
Västra Sverige

Jerry Eriksson
Västra Sverige

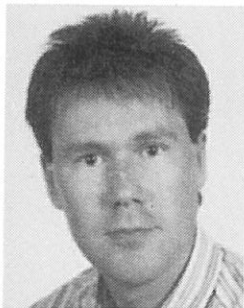

Roland Karlsson
Södra Sverige

Kundservice

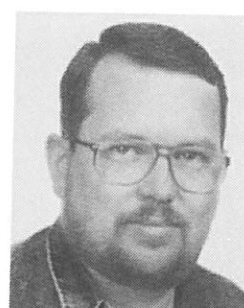
Els-Britt Adelhag
Enköping

Thomas Munther
Enköping

Birgitta Ringström
Enköping

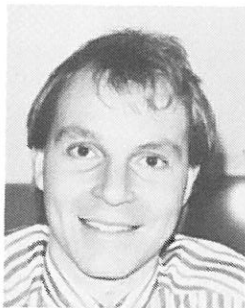

Ove Tibbelin
Enköping

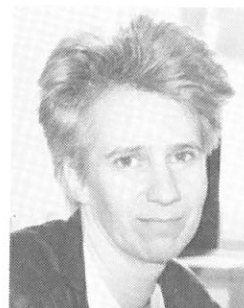

Mats Öberg
Enköping

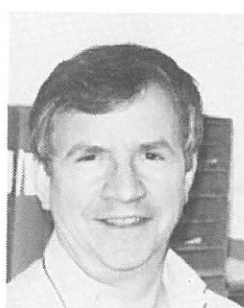
Administration

Arne Degerman
Ekonomichef
Enköping

Annelie Sundström
Ekonomiassistent
Enköping

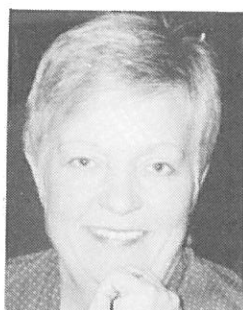
Lennart Andersson
Ekonomi och data
Enköping

Lennart Lindbäck
Datachef
Enköping

Christina Wässman-
Lundberg
Dataoperatör
Enköping

Gun Wesslén
Sekreterare/Personal
Enköping

Birgith Larsson
PR- och reklamansvarig
Enköping

Smidesframgångar i konkurrens

Sandvik Bahco har en mycket lång smidesträdning och kunnandet står på hög nivå. Smedjan i Enköping har som huvuduppgift att leverera smidda ämnen till skiftnycklar, tänger med mera. Smidesverksamheten omfattar också komponenttillverkning till kunder utanför företaget. Konkurrensen är hård och den egna smideskompetensen är avgörande för resultatet.

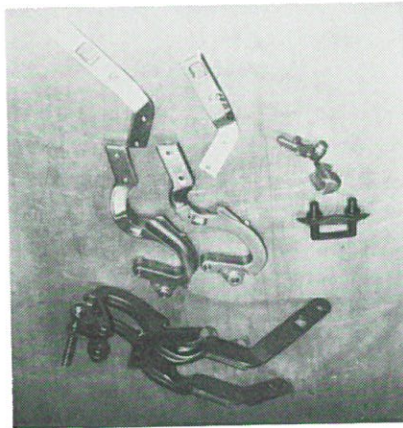

"Ymer" Johansson och Åke Olsson visar våra legoprodukter.

En stor andel av Sandvik Bahcos produkter tillverkas från ett smitt ämne. Ända sedan 1950 har man därför utnyttjat kunskap och erfarenhet och erbjudit andra kunder sina tjänster. Sandvik Bahco har ett gott anseende inom branschen och är känt för smide av små detaljer med styckvikter under 1,5 kg.

Man kan dock inte leva enbart på gamla lagrar utan måste aktivt visa kunderna att man hänger med i den tekniska utvecklingen vad gäller exempelvis CAD/CAM, CNC-maskiner, modernt materiallaboratorium, godkänt kvalitetssystem med mera. Denna tillgång till resurser har resulterat i ett antal förfrågningar som lett till offerter, provserier och i flera fall till serieleveranser.

Produktverkstad Smide möter nya och höga krav från kunderna och vi anser detta vara mycket stimulerande och utvecklande och som även kan tillföra den dagliga verksamheten idéer och uppslag.

Exempel på legoprodukter.

Komponenttillskott

Som exempel på produkter som tillkommit det senaste året kan anges:

- * Gångjärmsarm till bakdörr - består av fyra olika detaljer.
- * Låsbygel till ryggstöd
- * Hane till automatkarbin
- * Växlingsfinger till växellåda
- * Fästbricka till barktrumma.

Vid planerad årstakt är försäljningsvärdet (-92 års prisnivå) över 7 Mkr.

Det är olika status på produkterna. De levereras som smidda ämnen, bearbetade ämnen eller kompletta detaljer.

Ibland är vi direktleverantör och ibland "underunderleverantör". *Produktverkstad Smide* försöker finna lösningar som passar kunden.

Att vara underleverantör till fordonsindustrin är verkligt konkurrensutsatt, men ger också stora möjligheter om man är i rätt nisch. Volvo-Renault-samarbetet har vi bara sett början på och man kan bara ana vad som väntar runt hörnet.

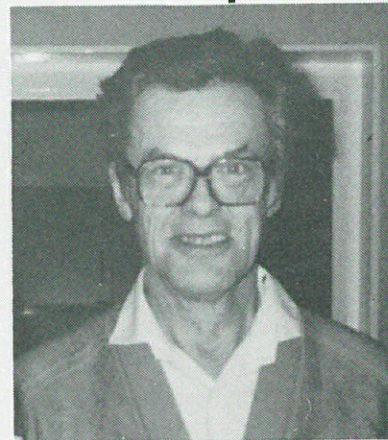
Komponentkomplement

Komponenttillverkningen konkurrerar inte med tillverkningen av egna produkter. Den ska ses som ett komplement, ett extra ben med andra ord. Komponenter är med och tar sin andel av kostnaderna och bidrar på detta sätt till att övriga produkter får en positiv kostnadsutveckling.

Framtagning av nya produkter är ett verkligt lagarbete där många yrkeskategorier bidrar med synpunkter, kunskaper och erfarenhet. Fordonsindustrin förväntar sig ett aktivt deltagande i produktutvecklingsprocessen och genom *Produktverkstad Smides* engagerade personal har vi verkligen motsvarat dessa förväntningar.

Gunnar Lundblad, Smideschef

Bahco-profil

Bengt-Ivar Frank - en pensionär av segt virke!

Han fyller hundra om 30 år. Han var företagsläkare hos oss under ett antal år och blev en verklig profil i företaget. Idag är Bengt-Ivar Frank pensionär och bor i Stockholm.

Bengt-Ivar hälsade på oss som hastigast häromdagen och berättade då att han målar en hel del och planerar en utställning inom kort här i Enköping.

I sommar kommer Bengt-Ivar att segla sin båt till Sverige, som han sedan många år haft liggande nere i Spanien. Båten har varit hans "hem" under långa perioder, men nu är det dags för "den gamle" att dra sig tillbaka från havet.

Automatisk laddning av brotschningsoperationer

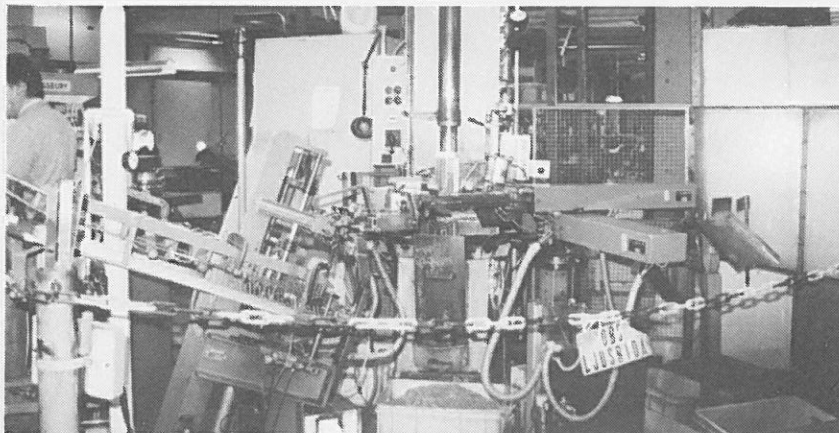

Robert Fredriksson och Evert Kjellén övervakar provningen.

Vid tandbrottschning av löpare sitter operatören i en besvärlig arbetsställning och är dessutom utsatt för kylvätska, som hela tiden sköljer över händerna.

Den nya automatiska laddningsutrustningen som Torsten Hemlin, Evert Kjellén och Robert Fredriksson har konstruerat innebär att den besvärliga laddningsoperationen försvinner och arbetet blir istället att övervaka den nya laddautomaten. Styrsystemet till den nya utrustningen har konstruerats och programmerats av Fredrik Sandberg och Ismo Kinnunen.

Svårt olycksfall

Brotschningsmaskinen med tillhörande hanteringsutrustningar.

Ett svårare olycksfall inträffade på tångverkstaden onsdagen den 8 april. Vid bearbetning av tånglederna till sidavbitare sker brotschning. Under pågående brotschningsoperation fastnade maskinoperatören med handen i maskinen. Olycksfallet resulterade i en svårare handskada. Den skadade operatören skickades till akutmottagningen på Enköpings lasarett och har därefter överförs till Akademiska Sjukhusets handkirurgiska avdelning. Omedelbart efter olyckshändelsen påbörjades en utredning för att klarlägga händelseförloppet. Utredningen skedde under medverkan av skyddsinspektören.

Förslagsställare på studieresa

Förslagsverksamhetens resestipendiater för 1991 genomförde sin studieresa till Sandvik Hand Tools i Bollnäs den 25 mars -92.

Sandvik i Bollnäs tillverkar i huvudsak handsågar och sandpapper av härdat stål, så kallade sandplates.

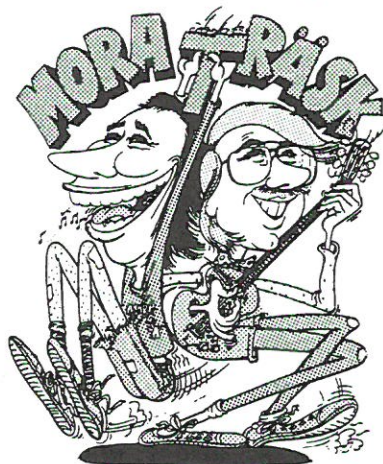
Bennet Ernlund

Fr v.: Robert Fredriksson, Ragnhild Svegmar och Per-Olof Agelind.

Jubileumsfestligt

Patent på uppfinningen erhöll J P Johansson den 11 maj 1892. Sedan dess har produkten tillverkats i mer än 90 miljoner exemplar inom företaget. Den fick så småningom varumärket "Bahco". Det handlar alltså om skiftnyckeln! En uppfinning som med anledning av 100-årsdagen är värd att uppmärksammas och firas. Under perioden 9 - 17 maj arrangeras en jubileumsvecka med många intressanta aktiviteter. Ställskruven ger här några smakprov och ett gott råd - Boka tid i almanackan redan nu, så att Du inte missar något!

Jubileumsaktiviteterna under perioden 9 - 17 maj syftar till att uppmärksamma J P Johansson och hans betydelsefulla uppfinning. Skiftnyckeln har under lång tid betytt mycket för Enköping med omnejd. Den är fortfarande av stor betydelse och kan utan vidare anses som en av företagets absolut viktigaste produkter. Detta är närmast unikt - en uppfinning som är kommersiellt gångbar även efter 100 år. Visst är det värt att fira!

Specialutställning

En "specialutställning" kring skiftnyckeln och J P Johansson förbereds. Utställningen kommer att finnas i utställningslokalen och visas för särskilt inbjudna, kunder, anställda och allmänheten. Vad gäller visningstider för anställda och allmänheten - se nedan under "Öppet Hus" för alla.

J P Johansson-Sällskapet

Ett sällskap med uppgift att dokumentera och sprida kännedom om J P

i maj

Johanssons patent och industriella gärning kommer att bildas. Det kommer att ges namnet J P Johansson-Sällskapet.

Bildandet av J P Johansson-Sällskapet kommer att ske lördagen den 9 maj vid en sammankomst på Sandvik Bahco. Initiativtagare till sällskapsbildandet är Hans E Söder från Västerås och en gång i tiden Bahco-anställd. Sammankomsten på företaget beräknas pågå mellan klockan 16.00 - 19.30 och avslutas därefter med en supé på Joar Blå. Hans Söder meddelar att under sammankomsten serveras välkomstdrink till självkostnadspris, medan supén kostar cirka 250:- kronor per kuvert.

De som önskar delta i sammankomsten och sällskapsbildandet kan senast den 30 april meddela namn, adress och telefonnummer till Hans E Söder, Kopparbergsvägen 22 A, 4 tr, 722 13 Västerås.

Sammankomsten innehåller flera intressanta programpunkter:

- Titt på jubileumsutställningen
- Kort rundvandring i verkstaden
- Historik om J P Johansson
- Hågkomster om möten med J P Johansson.
- Bildande av J P Johansson-Sällskapet.
- Film med J P Johansson

Landshövdingen deltar

Måndagen den 11 maj kommer särskilt inbjudna gäster att ta del av specialutställningen. Bland personer som inbjudits återfinns bland andra landshövding Hans Alsén, riksdagens talman Ingegerd Troedsson och kommunalrådet Bengt Wahlberg. I anslutning till att gästerna besöker utställningen kommer också att ordnas en visning av främst skiftnyckelverkstaden.

"Öppet Hus" för alla!

Lördagen den 16 maj har Sandvik Bahco "Öppet Hus" mellan klockan

10.00 - 14.00. Då är det öppet för alla - anställda, familjemedlemmar, anhöriga, bekanta och allmänheten.

"Öppet Hus"-programmet innehåller bland annat:

- Visning av tillverkning, produktkonstruktion med mera.
- Besök på jubileumsutställningen
- Fri servering av kaffe, varm korv och glass i Bahcomaten.
- Musikunderhållning
- Enkel (?) tipstävling med fina (!) verktygspriser.

En del av våra anställda kommer att kontaktas angående medverkan i "Öppet Hus". Andra hoppas vi få se som besökare!

Reservera tid!!

En uppmaning till samtliga Sandvik Bahco-anställda med respektive - reservera även kvällen (från klockan 19.00) lördagen den 16 maj. Du kommer senare att få inbjudan till något som blir gott och glatt, men än så länge är hemligt. Ett gott råd - reservera tid!

"Skiftnyckelns Dag"

Jubileumsveckans höjdpunkt inträffar söndagen den 17 maj. Då arrangeras "Skiftnyckelns Dag". Vi håller till på Enavallens C-plan med ett topp-program, som startar klockan 15.30. Anställda, anhöriga och allmänheten - kort sagt alla - är välkomna att delta i "Skiftnyckelns Dag".

Här är några axplock ur programmet (rätt till programändringar förbehålles):

- * Uppvisning av paradorkester och drillflickor.
- * Gymnastikuppvisning
- * Musikgruppen "Spice" spelar
- * "Mora Träsk" underhåller
- * Ulf Elfving är konferencier
- * ESK spelar hemmamatch mot Brage.
- * Imatchpausen lägger "lokala kändisar" straffsparkar mot Ronnie Hellström (!)
- * Dessutom hunduppvisning, fallskärmshoppare, kaffeservering med mera.

Sandvik Bahco bjuder både på underhållning och fri entré till fotbollsmatchen!

Råd för livet

Om mat- och måltidsvanor.

Äter vi bra så mår vi bättre. Ändå fuskar vi med maten. Vi får i oss för mycket av en del och för lite av annat. I en väl-balanserad kost bör 10-15% av den energi vi behöver komma från protein, 25-30% från fett, 55-60% från kolhydrater, dock högst 10% från rent socker (som ju är en kolhydrat).

Det är svårt att lägga om sina matvanor radikalt. Försök hellre ta flera små steg än ett jättekliv.

Risker om du äter fel.
Hjärt- och kärlsjukdomar.
Cancer.
Övervikt.
Förstoppning.
Karies.

Testa dina matvanor.

1. Består din frukost av enbart kaffe/te och bröd?					
2. Tar du kaffe/te och kaka som mellanmål?					
3. Äter du snask?					
4. Hoppas du över lunchen?					
5. Hoppas du över middagen?					
6. Äter du stekt mat?					

Nå, hur gick det?

Har du högst 2 kryss i de båda högerspalterna är du på rätt väg. Prova ändå gärna några av råden på kortets baksida, om

du vill förbättra dina matvanor ytterligare. Har du 3 kryss eller fler i högerspalterna kan du få

V Ä N D !

problem på sikt och bör göra något åt det. Läs och försök

följa råden nedan.

Nya vanor.

- Ät tre väl sammansatta mål om dagen.
- Ät mera fullkornsbröd, mjöl, gryn, potatis, rotfrukter, grönsaker, frukt och bär.
- Ät mindre socker, sötsaker, konditorivaror, feta säser, chips och pommes frites.
- Var försiktig med fett. Tänk på att bara 1/3 av det fett du äter är synligt. Resten finns dolt i snask, kaffebröd, kött och charkvaror m.m.
- Ät lite från kostcirkelns alla grupper varje dag.
- Tallriksmodellen visar hur en bra måltid ska vara sammansatt.
- Köp mat som är märkt med Livsmedelsverkets nyckelhälssymbol för magra och fiberrika livsmedel.
- Koka eller laga maten i ugn istället för att steka den.
- Duka trevligt.
- Ta god tid på dig när du äter.
- Satsa mer tid på frukosten. Räkna med att du känner dig sugen, blir matfixerad och kanske lite irriterad i början av dina nya matvanor. Men det går över.

Det här vinner du.

Du mår bättre.
Ditt humör blir bättre.
Du minskar i vikt om du har övervikt.
Sugningarna efter godis minskar.

APOTEKSBOLAGET

(Hämtat ur Apoteksbolagets serie "Råd för livet")

Fråga på Företagshälsovården om Du vill veta mer. Vi kan ge Dig tips och broschyrer med bra information om hur Du äter både klokt och gott.

Ella Borg, Företagssköterska

Årsmöte

Bahco Verktyg IF hade årsmöte den 2 april. Det "mycket välbesökta" mötet (nio personer) valde bland annat en ny styrelse.

I den nya styrelsen ingår Martti Kaalikoski, Ingemar Johansson, Sonja Hagelin, Glyn Wright och Lotta Carlsson. Som suppleanter valdes Suoma Köngäs och Michael Carlsson.

Ordföranden, Martti Kaalikoski, påpekade att föreningsarbetet har blivit lidande av det osäkra läge med stora personalminskningar som rått inom företaget under de senaste 1,5 åren.

Förutom gängse årsmötesärenden uppdrogs åt styrelsen att se över möjligheten att satsa mer på "Midsommarlunken" det här året. Avslutningsvis tackade ordföranden avgående kassören Karl-Erik Axelsson för alla fina insatser som han gjort för Bahco Verktyg IF.

Glad Påsk!

*Tillönskar Ställskruven
alla sina läsare*

Insändare

Ett ögonblick, Redaktör'n!

Varför ända in i "glödheta" har vissa personer inom företaget för sig att man måste häfta ihop internpostkuvert.

Är man rädd för tjuvtittning eller tror man att posten trillar ut. Vid flera tillfällen har jag svurit över detta som gett mig trasiga fingrar och sönderslitna kuvert med häftklammer kvar.

Tack på förhand!

Gösta Johanson, Skyddsingenjör

Vinnare

Rebusen i Ställskruven nr 2

Anita Forsberg, Kaija Harju, Gunnar Samuelsson, Meeri Savolainen och Ann-Marie Ahlgren.

Bellman-lotter till de fem vinnarna. Grattis och lycka till i dragningen!

Den rätta lösningen på rebusen: "Vad händer den 11 maj kan man undra, jo skiftnyckeln fyller 100".

Ordspråkstävlingen

Sonja Hagelin, Lars Pettersson (pensionär) och Iris Säfve.

De tre vinnarna får varsin kartong skiftnyckelgodis. Grattis!

Ordspråket som åsyftades är: "Man ska inte ropa hej förrän man är över bäcken".

Ordspråkstävling

Vilket vanligt svenskt ordspråk åsyftas?

Att ett objekt, som reflekterar majoriteten av den kortvågiga elektro-magnetiska strålning, som träffar dess yta, eo ipso, utgöres av grundämnet Au är en konklusion, behäftad med intolerabla felmarginaler.

Lars Åberg

Skicka in svaret senast den 11 maj till Gunnel Lidberg, Personalavdelningen. De tre först öppnade rätta lösningarna får var sin kartong skiftnyckelgodis i pris.

Ordspråket lyder:.....

Namn och avdelning: .....

April-Rebus

Gurli Blomberg

Skicka in lösningen senast den 11 maj till Gunnel Lidberg, Personalavdelningen. Fem Bellman-lotter delas ut som priser till de först öppnade rätta lösningarna.

Lösningen av April-Rebusen: .....

Namn och avdelning: .....